

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Дисципліна: Лісове товарознавство

Коротка характеристика: вибіркова; 4 курс 8 семестр; 6 кредитів ЄКТС; 180 год., у т.ч. 28 год. лекцій, 28 год. лабораторних робіт

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Викладач: Андреєва Валентина Вікторівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: Andreeva.Valentyna@vnu.edu.ua

Передумови вивчення курсу: базові знання з основ біології та економіки

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс “Лісове товарознавство” є необхідним складником підготовки майбутнього фахівця лісового господарства і є підґрунтям для здійснення професійних обов’язків. Він надає студентам комплекс знань що підвищать їх конкурентну спроможність на ринку праці. Предметом вивчення навчальної дисципліни є споживчі якості та властивості деревини лісових матеріалів та товарів. Мета викладання навчальної дисципліни – дати студентам комплекс знань щодо будови, властивостей та вад деревини; щодо основ стандартизації та класифікації лісових товарів; щодо характеристик лісових товарів в залежності від їх типу та використання.

2. КОМПЕТЕНЦІЇ

Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

На лабораторних роботах у студентів розвиваються такі соціальні навички як робоча етика, відповідальність, міжособистісні навички (самоконтроль, терпимість), а також вміння планувати роботу. Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) також передбачають формування у студентів soft skills, таких як вміння доносити свою думку зрозуміло і ввічливо, вміння публічно виступати, знаходити інформацію, якої бракує під час пошуку розв’язання проблеми та ін.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Детальний опис курсу міститься в навчальній програмі курсу «Лісове товарознавство», яка розміщена на сайті факультету.

Перелік тем лекцій з питаннями, які розглядаються

Змістовий модуль 1. Лісове товарознавство з основами деревинознавства

Тема 1. Вступ. Будова дерев, деревини та кори.

Деревина – основний продукт лісового господарства. Лісове товарознавство як наука. Будова дерев. Макробудова деревини. Мікроскопічна будова деревини. Діагностичні ознаки деревини хвойних порід. Діагностичні ознаки деревини листяних порід. Будова кори.

Тема 2. Фізико-механічні властивості деревини.

Загальна характеристика фізико-механічних властивостей. Об'ємна вага. Об'ємна усушка. Стиск вздовж волокон. Статична твердість. В'язкість або ламкість.

Тема 3. Фізичні властивості деревини та кори.

Колір. Блиск. Текстура. Вологість деревини. Усушка. Щільність. Проникність для рідин та газів. Теплові властивості деревини. Електричні властивості деревини.

Тема 4. Вади деревини.

Сучки. Тріщини. Вади форми стовбура. Вади будови деревини. Хімічні зміни забарвлення та грибні ураження. Інші вади.

Тема 5. Класифікація та стандартизація лісових товарів.

Класифікація лісових товарів. Стандартизація та якість лісових товарів.

Тема 6. Круглі лісоматеріали.

Загальна характеристика хлестів та круглих матеріалів. Технічні вимоги до круглих матеріалів.

Тема 7. Пиломатеріали.

Загальна характеристика пилопродукції. Пиломатеріали. Експортні пиломатеріали. Заготівлі та випиляні деталі. Загальна характеристика пилопродукції. Пиломатеріали. Експортні пиломатеріали. Заготівлі та випиляні деталі.

Тема 8. Стругані, лущені, колоті лісоматеріали та подрібнена деревина.

Стругані лісоматеріали. Лущені лісоматеріали. Колоті лісоматеріали. Подрібнена деревина.

Тема 9. Композиційні деревні матеріали.

Клеєна деревина. Композиційні матеріали на основі подрібненої деревини.

Тема 10. Споживчі товари.

Змістовий модуль 2. Продукція побічного лісокористування.

Тема 11. Види та значення недеревної продукції лісу.

Основні визначення та види недеревної продукції лісу. Історична довідка про вивчення недеревних ресурсів. Значення недеревної продукції лісу в господарстві України. Лікарські, харчові та технічні рослини. Основні дикорослі види лікарських, харчових та технічних рослин, їх характеристика та значення. Біологічно активні групи сполук лікарських рослин. Хімічний склад рослинної сировини та її застосування. Класифікація рослинної сировини. Правила, техніка та строки збору рослинної сировини. Первинна переробка сировини, її сушіння та зберігання. Визначення розповсюдження та запасів лікарських і технічних рослин. Раціональне використання та охорона дикорослих рослин.

Тема 12. Заготівля та переробка технічної зелені.

Сировинні ресурси деревної зелені. Хімічний склад деревної зелені. Вихід технічної зелені при головних рубках і рубках догляду за лісом. Заготівля деревної зелені, її використання для виготовлення вітамінного борошна, хлорофіло-каротинової пасти, хвойно-соляних екстрактів, пасти бальзамічної тощо. Використання кормів із зеленої фітомаси.

Тема 13. Добування і переробка березового соку.

Коротка історія розвитку добування соку. Фізико-хімічні властивості соків та їх використання. Техніка і технологія добування березового соку. Вплив екологічних факторів на соковиділення та сокопродуктивність. Підготовчі, виробничі та заключні

роботи при добуванні соку. Добування соку із пеньків. Використання березового соку. Способи підсочки дерев листяних порід.

Тема 14. Лісове бджільництво.

Історія бджільництва. Значення бджільництва та перспективи його розвитку на підприємствах лісового господарства. Біологія бджолиної сім'ї. Роботи на пасіці. Основні продукти бджільництва, їх отримання та використання. Медоносні лісові рослини. Методи визначення та прогнозування нектаропродуктивності рослин. Оцінка медопродуктивності земель лісового фонду. Шляхи покращення кормової бази бджільництва.

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (макс = 40 балів)														Модульний контроль (макс = 60 б.)	Загальна кількість балів	
Змістовний модуль 1							Змістовний модуль 2							ІНДЗ		залік
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	10	60	100

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дефлайнів

Практичні навички (виконання лабораторної роботи) оцінюються за результатами виконання лабораторних робіт. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Лабораторна робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент вчасно виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки. Лабораторні роботи здаються на наступному занятті після закінчення лабораторної роботи.

Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час письмового опитування, контрольних робіт та МКР заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у письмовій формі. При цьому на залік виноситься *60 балів*, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Божок О. П., Вінтонів І.С. Деревинознавство з основами лісового товарознавства. Київ : НМК ВО, 1990. 319 с.
2. Божок О.П., Вінтонів І.С., Сопушинський І.М. Практикум з деревинознавства та лісового товарознавства. Львів : УкрДЛТУ, 2002. 85 с.
3. Вінтонів І.С., Сопушинський І.М., Ташінгер А. Деревинознавство. Львів : Апріорі, 2007. 311 с.
4. Осипенко Ю.Ф. Рябчук В.П. Лесное товароведение : учеб. пособие. Львов, 1979. 278 с.
5. Лапиров-Скобло С.Я. Лесное товароведение. Москва: Высшая школа, 1968. 469 с.
6. Федоров Н. И. Лесное товароведение. Минск : БГТУ, 2010. 355 с.
7. Уголев, Б. Н. Древесиноведение и лесное товароведение. Москва : МГУЛ, 2007. 351 с.
8. Агеева Е.А. Английский язык для деревообработчиков, плотников и столяров : учебник. Москва : РИОР:ИНФРА-М, 2019. 132 с.

Додаткова:

1. Вихров В.Е. Диагностические признаки древесины. Москва : АН СССР, 1959. 132 с.
2. Леонтьев Л. Л. Древесиноведение и лесное товароведение : учебное пособие. Санкт-Петербург : СПбГЛТУ, 2011. 116 с.
3. Федоров Н. И. Древесиноведение и лесоматериалы: практикум. Минск : БГТУ, 2006. 292 с.
4. Полубояринов О. И. Древесиноведение. Таблицы. Формулы. Графики : учеб. пособие. Санкт-Петербург : ЛТА, 1982. 28 с.
5. Леонтьев Л. Л., Зарудная Г. И. Древесиноведение с основами лесного товароведения. Пороки древесины : учеб. пособие. Санкт-Петербург, 2001. 40 с.
6. Боровиков А. М., Уголев Б.Н. Справочник по древесине. Москва : Лесная пром-сть, 1989. 296 с.
7. Вакин А. Т., Полубояринов О. И. Пороки древесины. Москва, 1980. 112 с.
8. Ванин С.И. Древесиноведение. Москва; Ленинград : Гослесбумиздат, 1949. 581с.
9. Перельгин Л.М. Древесиноведение. Москва : Лесн. пром-сть, 1969. 316 с.